

METRYKA PROJEKTU

TEMAT :

INWENTARYZACJA

Budowlana obiektu muzealnego

Stalagu 318/VIII F/344 Lamsdorf

OBIEKT :

Tereny po Stalagu 318/VIII F/344 Lamsdorf

ADRES :

Łambinowice ul. Muzealna

gmina: Łambinowice

działka nr 236/5, 619/3.

WŁASCICIEL :

Centralne Muzeum Jeńców Wojennych

w Łambinowicach – Opolu

45-017 Opole ul. Minorytów 3

AUTOR :

mgr inż. Mariusz Frydel

45-476 Opole ul. Leszczynowa 4

Opole wrzesień 2015

SPIS DOKUMENTACJI INWENTARYZACJI

1. Opis inwentaryzacji.
2. Opis baraku I, segment 1.
3. Opis baraku I, segment 2.
4. Opis baraku I, segment 3.
5. Opis baraku I, segment 4.
6. Opis baraku I, segment 5.
7. Opis baraku I, segment 6.
8. Opis baraku II, segment 1.
9. Opis baraku II, segment 2.
10. Opis baraku II, segment 3.
11. Opis baraku II, segment 4.
12. Opis baraku II, segment 5.
13. Opis baraku II, segment 6.
14. Opis baraku III, segment 1.
15. Opis baraku III, segment 2.
16. Opis baraku III, segment 3.
17. Opis baraku III, segment 4.
18. Opis baraku III, segment 5.
19. Opis baraku III, segment 6.
20. Opis baraku IV, segment 1.
21. Opis baraku IV, segment 2.
22. Opis baraku IV, segment 3.
23. Opis baraku IV, segment 4.
24. Opis baraku IV, segment 5.
25. Opis baraku IV, segment 6.
26. Opis baraku V, segment 1.
27. Opis baraku V, segment 2.
28. Opis baraku V, segment 3.
29. Opis baraku V, segment 4.
30. Opis baraku V, segment 5.
31. Opis baraku V, segment 6.
32. Opis baraku VI, segment 1.
33. Opis baraku VI, segment 2.
34. Opis baraku VI, segment 3.
35. Opis baraku VI, segment 4.
36. Opis baraku VI, segment 5.
37. Opis baraku VI, segment 6.
38. Opis baraku VII, segment 1.
39. Opis baraku VII, segment 2.
40. Opis baraku VII, segment 3.
41. Opis baraku VII, segment 4.
42. Opis baraku VII, segment 5.
43. Opis baraku VII, segment 6.
44. Opis baraku VIII, segment 1.
45. Opis baraku VIII, segment 2.
46. Opis baraku VIII, segment 3.
47. Opis baraku VIII, segment 4.

48. Opis baraku VIII, segment 5.
49. Opis baraku VIII, segment 6.
50. Płyta po magazynie żywności.
51. Pomnik.
52. Drogi wewnętrzne i plac.
53. Wieża strażnicza
54. Ogrodzenie obozu

SPIS TREŚCI OPISU INWENTARYZACJI

METRYKA OPRACOWANIA	1
SPIS TREŚCI	2
1 PODSTAWA OPRACOWANIA	5
2 PRZEDMIOT OPRACOWANIA	5
3 CEL OPRACOWANIA	5
4 ZAKRES OPRACOWANIA	5
5 LOKALIZACJA	6
6 SZKIC USYTUOWANIA OBIEKTÓW BUDOWLANYCH	8
7 RYS HISTORYCZNY	11
8 ZESTAWIENIE CHARAKTERYSTYCZNYCH WIELKOŚCI	12
9 INWENTARYZACJA	13
9.1 BUDYNKI – BARAKI MIESZKALNE JEŃCÓW WOJENNYCH.	13
9.2 ELEWACJE BARAKÓW	13
9.3 FUNDAMENTY	14
9.4 ŚCIANY	14
9.5 KONSTRUKCJA DACHU	15
9.6 SŁUPKI PODPOROWE	15
9.7 KOMINY	15
9.8 POSADZKI	15
9.9 OKNA	16
9.10 DRZWI	16
9.11 INSTALACJE	16
9.12 OGRODZENIE	16
PLAN USYTUOWANIA BARAKÓW	

1 Podstawa opracowania

Inwentaryzację niniejszą opracowano na podstawie :

- ※ zlecenie Inwestora, Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach - Opolu, 45-017 Opole, ul. Minorytów 3.
- ※ wizji lokalnej przeprowadzonej w miesiącu czerwiec - wrzesień 2005 roku
- ※ inwentaryzacji budowlanej obiektów baraków
- ※ wykonanej dokumentacji fotograficznej
- ※ źródeł historycznych
- ※ literatury technicznej przedmiotu

2 Przedmiot opracowania

 Przedmiotem opracowania jest obiekt muzealny - Tereny po Stalagu 318/VIII F/344 Lamsdorf wchodzący w skład zespołu terenów poobozowych w Łambinowicach. Położenie terenu obozu na północ od miejscowości Łambinowice, gmina Łambinowice, powiat niemodliński, województwo opolskie.

3 Cel opracowania

Celem niniejszego opracowania jest wykonanie inwentaryzacji technicznej budynków baraków oraz ich ruin w konstrukcji tradycyjnej.

Zakres prac obejmuje dokonanie oględzin, pomiarów inwentaryzacyjnych i sporządzenie rysunków inwentaryzacyjnych wraz z opisem i dokumentacją fotograficzną.

4 Zakres opracowania

Dokumentacja inwentaryzacyjna :

- ⇒ lokalizacja
- ⇒ inwentaryzacja architektoniczna obiektu
- ⇒ inwentaryzacja konstrukcji obiektu
- ⇒ dokumentacja fotograficzna

5 Lokalizacja

Tereny po Stalagu 318/VIII F/344 Lamsdorf wchodzący w skład zespołu terenów poobozowych w Łambinowicach. zajmuje zachodnią część Równiny Niemodlińskiej i części zachodniej Borów Niemodlińskich.

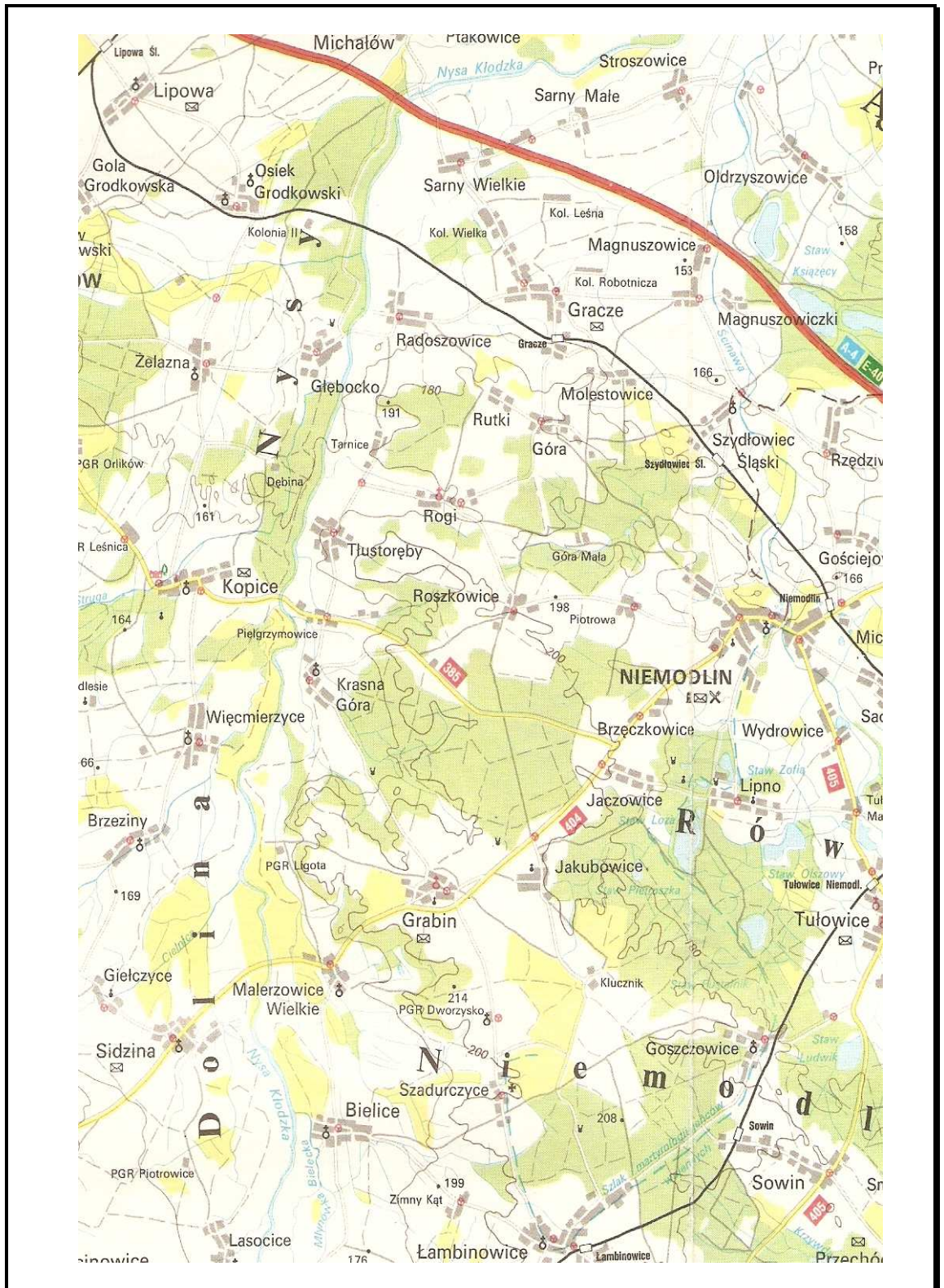
Łambinowice położone są w południowo-zachodniej części województwa opolskiego, 40 km od Opola, z trasy Opole –Niemodlin – Nysa droga krajowa nr 46, przy zjeździe w Grabinie na Łambinowice i Korfantów drogą lokalną.

Kompleks ośmiu baraków, płyta betonowa po łaźni, pomnik Powstańców Warszawskich, drogi wewnętrzne i pac wewnętrzny, trzy bramy wjazdowe oraz ogrodzenie z drutu kolczastego na słupach żelbetowych zlokalizowany w kompleksie leśnym w narożu ulicy Muzealnej prowadzącej z Łambinowic poprzez Pomnik Martyrologii Jeńców Wojennych do wsi Szadurczyce.

Zabudowania baraków obozowych, a wielu miejscach są już tylko ruiny ścian betonowych - znajdują się w końcowym odcinku po zachodniej stronie ulicy Muzealnej.

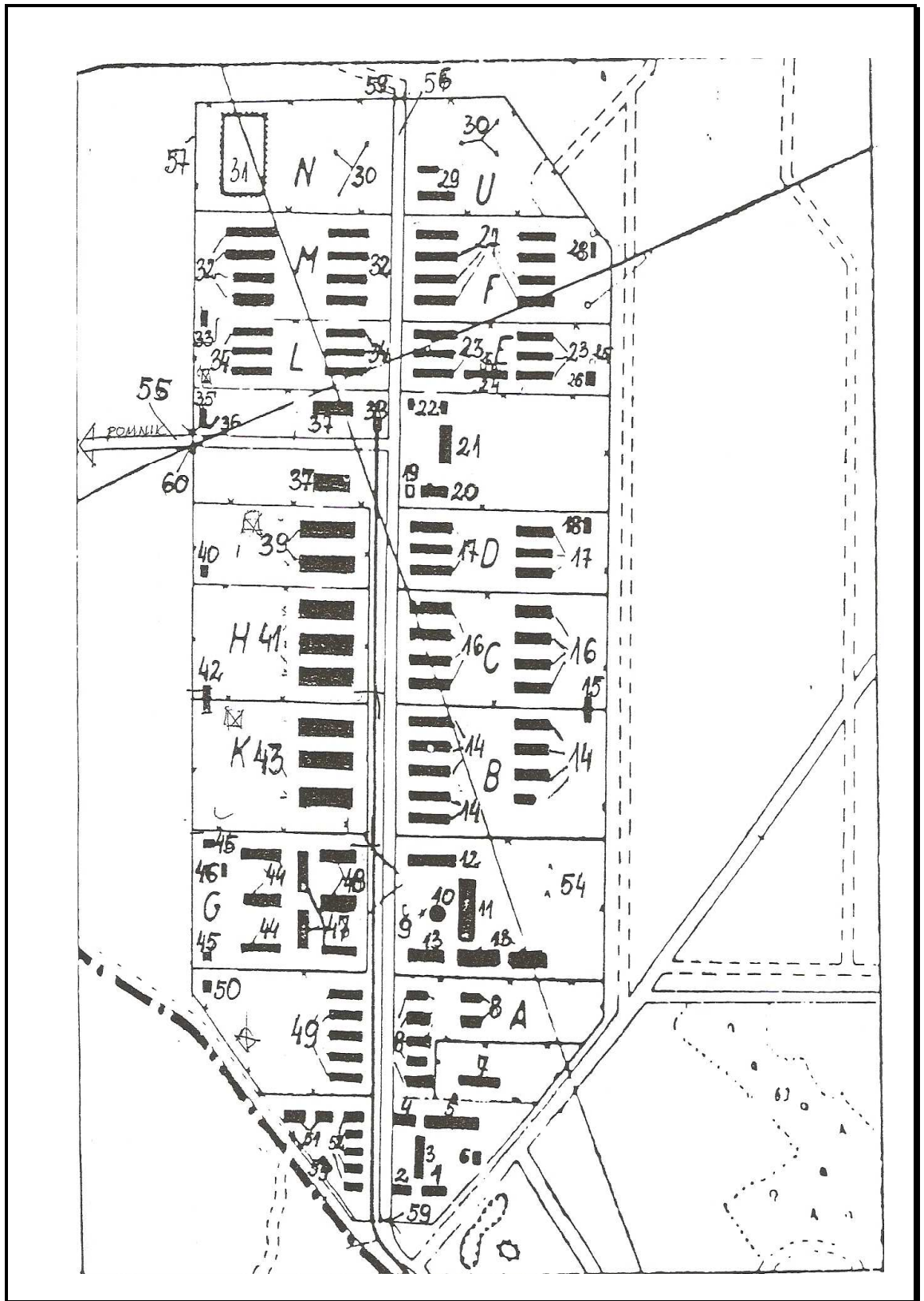
Mapka okolicy miejscowości Łambinowice - pokazano na stronie 7.

Usytuowanie obiektów budowlanych na planie sytuacyjnym - pokazano na stronie nr 8.

Mapka okolicy miejscowości Łambinowice.

6 Szkic usytuowania obiektów budowlanych

Szkic orientacyjny Stalagu 318/VIII F/344 Lamsdorf.

Opis na szkicu – Plan Stalagu 318/VIIIF (344) Lamsdorf

1. Komendantura
2. Poczta
3. Kartoteka
4. Jeniecki Urząd Pracy
5. Pralnia
6. Ubikacja
7. Barak karny
8. Baraki sektora A
9. Zbiornik przeciwpożarowy
10. Hydrofor
11. Łaźnia
12. Barak dezynfekcyjny
13. Baraki magazynów odzieżowych
14. Baraki sektora B
15. Ubikacje
16. Baraki sektora C
17. Baraki sektora D
18. Ubikacje
19. Zbiornik przeciwpożarowy
20. Magazyn amunicji
21. Magazyn żywności
22. Magazyn żywności – piwnice
23. Baraki sektora E
24. Łaźnia
25. Ubikacje
26. Studnia
27. Baraki sektora F
28. Ubikacje
29. Baraki spedycyjne U
30. Plac
31. Baraki ziemne sektora N
32. Baraki sektora M
33. Ubikacje
34. Baraki sektora L
35. Kuchnia z prowiantownią
36. Magazyn żywności
37. Magazyn żywności
38. Barak – magazyn kolejki wąskotorowej
39. Baraki mieszkalne sektora I
40. Ubikacje
41. Baraki mieszkalne sektora H
42. Ubikacje
43. Baraki mieszkalne sektora K
44. Baraki bloku G
45. Ubikacje
46. Ubikacje
47. Areszt

-
48. Magazyn żywności
 49. Kuchnie
 50. Baraki bloku sanitarnego
 51. Ubikacje
 52. Magazyny żywności
 53. Warsztaty rzemieślnicze
 54. Ubikacje
 55. Bramy gospodarcze
 56. Bramy główne

Oprac.: Na podstawie mapy terenów poligonu wojskowego
Wermachtu w Lamsdorf/Łambinowicach (Archiwum Centralnego
Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu).

7 Rys historyczny

Pierwsze wzmianki o miejscowości Łambinowice, pochodzą pod nazwą Lambinowicz już około 1273 roku.

Miejscowość leżąca na granicy księstw często była obiektem sporów feudalnych, a podupadła podczas prowadzonych wojen XVII wieku, zwłaszcza wojny trzydziestoletniej.

Pod panowaniem Prus, władze zmieniły nazwę wsi na Lamsdorf.

Pruskie władze - Pruskie Ministerstwo Wojny przenoszą poligon artyleryjski z Karłowic do Łambinowic. Historia poligonu sięga roku 1860. Pierwsze ćwiczenia odbyły się w czerwcu 1864 r, a ostatnie ćwiczenia wojskowe na tym poligonie odbyły się w 1997 roku i rozpoczęła się jego likwidacja.

Pierwszy obóz powstał tu po wojnie prusko-francuskiej 1870 – 1871 roku, pobudowano pierwsze baraki, które powstały na poligonie jako miejsca przetrzymywania jeńców francuskich. W następnie podczas I wojny światowej od sierpnia 1914 roku - obóz został reaktywowany i rozbudowany do sześciu podobozów. Przetrzymywano tu szeregowców i podoficerów następujących narodowości Brytyjczycy, Belgowie, Francuzi, Włosi, Serbowie, Rosjanie i Rumuni. Obóz zamknięto 1920 roku po opuszczeniu ostatnich jeńców rosyjskich. W okresie II wojny światowej utworzono jeden z większych kompleksów obozów jenieckich. Pierwszy obóz został otwarty 26 sierpnia 1939 roku na terenach po byłych obozach. Przez okres 1934÷1945 roku rozbudowano obozy jenieckie do kilu podobozów gdzie przetrzymywano jeńców narodowości Polskiej, Francuskiej, Belgijskiej, Jugosłowiańskiej, Greckiej, Amerykańskiej, Brytyjskiej. Obóz wyzwolono 17 i 18 marca 1945 roku przez wojska radzieckie. Ostatni obóz powstał po wojnie w lipcu 1945 roku i funkcjonował do października 1946 roku jako obóz pracy zarządzany przez Urząd Bezpieczeństwa Publicznego.

8 Zestawienie charakterystycznych wielkości

1. Powierzchnia zabudowy baraku		
1.1.	Barak I	1033,49 m ²
1.2.	Barak II	1028,06 m ²
1.3.	Barak III	1022,26 m ²
1.4.	Barak IV	1019,32 m ²
1.5.	Barak V	1016,46 m ²
1.6.	Barak VI	1025,68 m ²
1.7.	Barak VII	1022,25 m ²
1.8.	Barak VIII	1021,25 m ²
	RAZEM :	8188,77 m ²
2. Kubatura segmentu zrekonstruowanego		
		626,16 m ³
3. Pow. terenu wewnątrz ogrodzenia		
		26726,37 m ²
4. Długości ogrodzenia obozu		
4.1.	strona północna	90,20 m, 23 szt. słupów.
4.2.	strona zachodnia	298,14 m, 76 szt. słupów.
4.3.	strona południowa	90,66 m, 23 szt. słupów.
4.4.	strona wschodnia	247,78 m, 61 szt. słupów.

9 Inwentaryzacja

9.1 Budynki – baraki mieszkalne jeńców wojennych.

Barak jest budynkiem o konstrukcji tradycyjnej. Ściany do wysokości około 248 m od poziomu posadzki baraku wykonano jako wylewane na mokro z betonu o grubości 25 cm, szczyty były murowane z cegły i tynkowane obustronnie. Szczyty zewnętrzne były murowane z cegły pełnej na grubość 25 cm, natomiast wewnętrzne pomiędzy segmentami baraku z cegły pełnej na grubość 12 cm, wzmocnione trzema pilastrami o wymiarach 25 x 25 cm.

Budynki baraków oparte na rzucie prostokąta o wymiarach zewnętrznych 59,09 x 17,06 do 58,94 x 16,93 m., obiekt jest budynkiem jednokondygnacyjnym, bez podpiwniczenia. Barak był podzielony na sześć segmentów, które tworzyły oddzielne pomieszczenia.

Obiekt odbudowany (barak III, segment 2) jest przekryty dachem dwuspadkowym, kryty papą na pełnym deskowaniu. Kąt nachylenia połaci dachu wynosi około 11°. Wiązba dachowa o konstrukcji płatwiowej wspartej na ścianach szczytowych i słupkach murowanych o przekroju 38 x 38 cm.

Wejścia do budynków baraków zlokalizowane są w północnej i południowej elewacji. Baraki wyposażone w latryny nocne z wejściem od wewnątrz baraku, lokalizowane naprzemiennie w elewacji południowej lub północnej.

Budowę budynków baraków rozpoczęto poprzez wytyczenie wiosną 1941 roku, dopiero jesienią przystąpiono do budowy baraków a zakończono w 1942 roku.

Budynki baraków były użytkowane zgodnie z przeznaczeniem do okresu 17 marca 1945 roku.

9.2 Elewacje baraków

Elewacja wschodnia i zachodnia – ściany szczytowe, część dolna z litego betonu natomiast szczyty murowane pokryte były tynkiem wapiennym gładkim.

Barak nr VII, posiadał ściany szczytowe zewnętrzne wykonane w całości z betonu.

Barak nr III został poddany częściowej odbudowie poprzez wykonanie wzmocnień ścian szczytowych, oraz uzupełnienia ubytków w ścianach szczytowych murowanych z cegły.

Elewacja północna i południowa z litego betonu.

W każdej elewacji segmentu występują drzwi wejściowe i po dwa otwory okienne na segment ,oraz dobudowana latryna nocna z małym okienkiem i wejściem wewnętrznym. Zachowały się nieliczne latryny w stanie szcątkowym.

9.3 Fundamenty

Obiekty – baraki posadowione są na fundamentach betonowych o szerokości ściany 25 cm, na głębokość około 40 ÷ 50 cm poniżej posadzki betonowej w segmentach. Beton fundamentów o bardzo kiepskiej jakości, klasa użytego betonu to – B-7,5 wykonany z pospółki i piasku.

9.4 Ściany

Ściany baraku wykonane są z mieszanki betonowej do wysokości 248 i cegły ceramicznej na zaprawie wapiennej powyżej, grubości ścian wynoszą 25,0 cm.

Mur ceglany występuje tylko w ścianach szczytowych wewnętrznych i zewnętrznych. Ściany zewnętrzne szczytowe pełne grubości 25 cm z obustronnie tynkowane, natomiast wewnętrzne pomiędzy segmentami baraku z cegły pełnej na grubości 12 cm, wzmocnione trzema pilastrami o wymiarach 25 x 25 cm obustronnie tynkowane.

W baraku nr VII ściany szczytowe zewnętrzne były wykonane jako betonowe o grubości 25 cm.

Ściany zewnętrzne we wszystkich barakach były dodatkowo izolowane ścianką izolacyjną ceramiczną grubości 6,5 cm z pustką powietrzną szerokości około 7 ÷ 10 cm, na pełną wysokość ścian betonowych. Zachowały się tylko nieliczne fragmenty ścianek.

9.5 Konstrukcja dachu

Dach o konstrukcji drewnianej w układzie płatwiowo - krokwiowy, dwuspadowy. Nachylenie połaci dachu wynosi około 11°. Krokwie o wymiarach 7,5 x 15 cm, płatwie 14 x 16 cm, murłata 14 x 16 cm, słupy 14 x 14 cm, miecze 10 x 12, deski grubości 2,5 cm.

Układ konstrukcyjny dachu pokazano na przekrojach poprzecznych i podłużnym, oraz w dokumentacji fotograficznej.

9.6 Słupki podporowe

Słupki podporowe konstrukcji dachu wykonane z cegły pełnej na zaprawie wapiennej o przekroju 38 x 38 cm, otynkowane na całej wysokości. Słupki ceglane były doprowadzone do spodu płatwi i belki kalenicowej. Obecnie żaden słupek nie zachował się w całości.

9.7 Kominy

W segmencie występują dwa przewody kominowe wykonane z cegły pełnej na zaprawie wapiennej o przekroju zewnętrznym 48 x 48cm, otynkowane. Przewód dymowy wynosił 20 x 20cm.

9.8 Posadzki

Posadzki w barakach betonowe zatarte na gładko, obecnie spękane na całej powierzchni. Posadzka składa się z płyty betonowej grubości 10 ÷ 15 cm. oraz szlichty cementowej grubości 3 ÷ 5 cm zatartej na gładko. Wszystkie posadzki w barakach są zagłębione na około 40 cm poniżej terenu.

W barakach w poszczególnych segmentach na płytach posadzki zgromadzony jest gruz betonowy i ceglany. W większości segmentów na posadzce występuje humus z porostem trawy oraz krzewów i drzew samosiejek.

W wielu segmentach zgromadzone są wycięte samosiejki i krzewy po akcji czyszczenia.

9.9 Okna

W całym obiekcie baraku stolarka okienna drewniana, okna dwuskrzydłowe otwierane do wewnątrz, dwu powierzchniowe, z pojedynczym szkleniem. Obecnie występuje tylko w zrekonstruowanym segmencie nr 2 w III baraku.

9.10 Drzwi

Stolarka drzwiowa w barakach była drewniana wykonana z desek. Obecnie występuje tylko w zrekonstruowanym segmencie nr 2 w III baraku.

9.11 Instalacje

Budynek baraku zrekonstruowanego posiada instalacje wentylacyjną. Kominy dymowe w baraku zrekonstruowanym obecnie pełnią funkcje przewodów wentylacyjnych.

Obecnie wentylacja występuje tylko w zrekonstruowanym segmencie nr 2 w III baraku.

Obiekt obecnie posiada odprowadzenia wód deszczowych do studni chłonnych poprzez powierzchniowe kanaliki, co widoczne jest w dokumentacji fotograficznej.

9.12 Ogrodzenie

Wydzielony teren obozu jest częściowo ogrodzony. Ogrodzenie obozu wykonane jest z żelbetowych słupów górną zakrzywionych o przekroju 16 x 11 ÷

12cm. Wysokość ogrodzenia wynosi 242cm. Pomiedzy słupami rozpięty jest drut kolczasty w ilości 8 do 9 szt. na wysokości, co daje rozstaw $30 \div 40$ cm. Słupy ogrodzenia są w rozstawie $338 \div 443$ cm; średni rozstaw słupów wynosi około 4m. Układ ogrodzenia widoczny na szkicu i w dokumentacji fotograficznej.